

skab om, hvilke Forandringer det er, der skulle foregaa. Det er jeg berettiget til at tro, efter hvad den ærede Minister udtalte, men saa siger jeg: Er der Nogen her i Thinget, der skulde leve i den Illusion, at Rigsdagen skulde kunne senere ved konstitutionelle Midler gjøre Nogetsomhelst gjældende alligevel? Jeg veed ikke, om der er Nogen, som endnu har den gammelbuds Tro, det er Noget, man kunde tænke sig, da vi havde en anden Grundlov; men nu spørger jeg: Er her Nogen, der tror, at vi skulde kunne ved Rigsretten gjøre nogetsomhelst Ansvær gjældende ligeoverfor Regjeringen for det, som den kunde foretage med Hensyn til slige Sager? Nei, det er der vistnok Ingen, der tror. Men saa spørger jeg: Hvad er det da for en Indflydelse for Rigsdagen, der skulde formindstes derved, at den valgte nogle Tillidsmænd, som den gav i Kommission foreløbig at forhandle med Regjeringen angaaende de Forandringer, der kunde foretages, indtil det ved Lov blev endelig bestemt, hvorledes Sagen skulde ordnes? Det forekommer mig, at der efter Ministerens Udtalelse er stor Anledning til at tage dette Spørgsmaal op, idet han nemlig endog syntes, at det var for meget, naar Rigsdagen vilde, at den forud skulde gjøres bekendt med de Forandringer, der skulde foretages. Smidlertid er det jo en Selvfølge, at jeg ikke gider staa her og tørste Langhalm. Hvis Ingen udtaler sig i samme Retning, skal jeg ikke belaste Thinget med Forhandlinger om Endringsforslag, jeg kunde stille desangaaende. Men jeg vilde finde det komisk, hvis Rigsdagen af Frygt for at miste sin Indflydelse skulde være bange for at udnævne et Udvalg, som havde det særlige Diemed i Overgangstiden at raadslaa med Regjeringen om, hvilke Forandringer der skulde foretages i Taxterne og andre Bestemmelser, med Hensyn til hvilke det bliver nødvendigt, at der tilveiebringes en Overensstemmelse i Driften mellem de to Slags Jernbaner, mellem de gamle Statsbaner og de sjællandske Baner, naar de blive overtagne af Staten. Det er altsaa en Hensigt, jeg gjør til mine ærede Kolleger, om Nogen skulde ville mene, at jeg ikke havde ganske Uret i, at Regjeringens Udtalelse kunde opfordre til at gaa til dette Strid. Jeg skal aldeles ikke udtale mig om Andet, idet jeg iøvrigt er enig med Udvalget, og jeg skulde heller ikke være kommen med dette, hvis ikke den ærede Ministers Udtalelse havde forekommet mig at være i høi Grad besynderlig ligeoverfor den Indflydelse, Rigsdagen kunde ønske sig reserveret, nemlig blot at maatte blive forudbekendt med Forandringerne, førend man lod dem indtræde.

Wille: Paa dette Stadium af Sagen er der ingen Grund til at vende tilbage til principielle Anskuelser med Hensyn til Statsbane-Drift eller

Privatbane-Drift. Der vilde ellers for mig være en vis Opfordring til, efter hvad der passerede ved Iste Behandling, paany at hævde min Anskuelse, som er den, at ikke noget af disse Systemer i og for sig kan siges at være det eneste eller absolut rigtige. Begge have deres Fordele, men begge have tilvisse ogsaa Mangler. Det er fremdeles for mig et stort Spørgsmaal, om det er et rigtigt Skridt, saaledes at drage samtlige Baner ind under Statens Drift, saameget mere, som det jo er givet, at der endda ved Siden af de sjællandske Baner, som nu ifølge dette Lovforslag skulde gaa over til Staten, findes adskillige, som ere private, og om hvis Kjøb der i alt Fald endnu ikke er Tale, nemlig paa Sjælland Græstedbanen og den østsjællandske Bane, og dernæst Banerne paa Volland og Falster, og som det fremdeles maa anses for at være givet, at selv efter at Staten har overtaget det nuværende sjællandske Jernbanenet, vil der kunne blive Tale om Anlæg af private Baner, som slutte sig til dette. Der er, som sagt, ikke stor Opfordring til nu at gaa dybere ind paa dette Thema. Jeg erkjender, at der er en Stemmning, en Strømning henimod Statsbane-Driften saa stærk, at det vilde være frugtesløst at modsætte sig den, og det er derfor naturligt, at man hører sig for denne „Tidens Forbring“; men jeg gjør det dog kun med en Reservation om, at jeg ikke ubetinget underskriver de Sætninger, der ere gjorte gjældende desangaaende. Heller ikke tror jeg, at der er nogen stor Grund til at gaa ind paa det Spørgsmaal, om Staten betaler disse Baner for dyrt eller kjøber dem for billigt. Vil man anlægge den Maalestok, som synes at være den naturligste, nemlig, hvad det nuværende Jernbanekomplex maatte antages at ville give som Abbytte i de næste 20 Aar, tror jeg, Ingen kan negte, at Staten gjør en god Handel ved denne Leilighed. Om man saa anser det for rigtigt at formindste Handelsens Fordele senere derved, at man nedsetter Taxterne, anlægge mere eller mindre rentable Baner og indretter en mere eller mindre rentabel Drift, bliver en Sag for sig, som jo maa afgjøres efter det Skøn, man til enhver Tid maatte have om, hvad Samfundsforholdene kræve, og hvilke Offre der bør bringes Bøttelsen af den almindelige Færdsel. Jeg skal i denne Henseende gjøre

Rettelser.

Sp. 4599, R. 14 f. n.: „Lordenstjold“, læs: „Selgoland“.